

POZNAŃSKA AKADEMIA MEDYCZNA NAUK STOSOWANYCH
IM. KSIECIA MIESZKA I W POZNANIU

WYDZIAŁ LEKARSKI
KIERUNEK LEKARSKI
JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE
PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć:										
PSYCHOLOGIA LEKARSKA										
1. Kod zajęć: L_I-2_17		2. Liczba punktów ECTS: 2								
3. Kierunek:	Lekarski	6. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	e-learning	ćwiczenia	konwersatoria	Praktyczne nauczanie kliniczne	Praktyki zawodowe	
4. Rok studiów	I	7. Zajęcia stacjonarne:	30	15		15				
5. Semestr:	II	8. Poziom studiów:	JEDNOLITE MAGISTERSKIE							
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące zajęcia: Koordynator - dr Grzegorz Bręczewski Prowadzący – dr Grzegorz Bręczewski										
9. Forma zaliczenia:	Zaliczenie z oceną	10. Język wykładowy:	Polski							

Informacje szczegółowe

1. Cele kształcenia (intencje wykładowcy):	
C1.	Zapoznanie z podstawowymi psychologicznymi uwarunkowaniami funkcjonowania człowieka od narodzin do śmierci - w zdrowiu i chorobie;
C2.	Zapoznanie ze współczesną wiedzą psychologiczną dotyczącą radzenia sobie ze stresem i trudnymi sytuacjami oraz kształtowania umiejętności radzenia sobie ze stresem w zawodzie lekarza;
C3.	Określenie psychospołecznych czynników ryzyka chorób somatycznych, czynników wpływających na proces starzenia się i niepełnosprawność;
C4.	Zapoznanie z zasadami profilaktyki zdrowotnej i prewencji oraz kształtowania umiejętności motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań;
C5.	Określenie znaczenia wybranych psychospołecznych czynników kształtujących relację lekarz-pacjent oraz przedstawienie zasad prawidłowego komunikowania się, w tym kształtowania podstawowych umiejętności przeprowadzania wywiadu psychomedycznego;

2. Wymagania wstępne:

Umiejętność aktywnego słuchania i samodzielnego zgłębiania wiedzy

3. Efekty uczenia się wybrane dla zajęć:*W zakresie wiedzy*

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się student zna i rozumie:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
D.W1.	L_17-I_D.W1.	psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego;	Sprawdziany, odpowiedzi ustne (D), interpretacja wyników zadaniowych (F), test końcowy (P)	C1, C3, C4
D.W2.	L_17-I_D.W2.	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) oraz uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość i grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta;		C1, C2, C4
D.W3.	L_17-I_D.W3.	zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia i zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych (model zmiany Prochaski i DiClemente, wywiad motywujący);		C1, C3, C4
D.W4.	L_17-I_D.W4.	pojęcie stresu, w tym eustresu i dystresu, oraz wpływ stresu na etiopatogenezę i przebieg chorób somatycznych i zaburzeń psychicznych oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;		C2, C3
D.W5.	L_17-I_D.W5.	postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne		C1, C5

		oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;		
D.W6.	L_17-I_D.W6.	pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;		C5
D.W7.	L_17-I_D.W7.	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);		C5
D.W8.	L_17-I_D.W8.	psychospołeczne konsekwencje choroby ostrej i przewlekłej u dzieci i dorosłych		C2, C3, C4
D.W9.	L_17-I_D.W9.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji dzieci i dorosłych		C2, C3, C4
D.W10.	L_17-I_D.W10.	psychospołeczne konsekwencje choroby dla rodziny pacjenta		C2, C3, C4
D.W11.	L_17-I_D.W11.	rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania		C2, C3, C4
D.W12.	L_17-I_D.W12.	problemowe używanie substancji psychoaktywnych i uzależnienia od nich oraz uzależnienia behawioralne, metody przeprowadzania krótkich interwencji wobec osób używających problemowo substancji psychoaktywnych, mechanizmy powstawania uzależnień oraz cele i sposoby leczenia osób uzależnionych oraz skuteczne strategie profilaktyczne, zaburzenia psychosomatyczne występujące u osób będących w bliskiej relacji z osobą uzależnioną oraz sposoby postępowania terapeutycznego;		C1, C2, C3
W zakresie umiejętności				
Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów

	efektu kształcenia	(Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz umie i potrafi:)		
D.U7.	L_17-I_D.U7.	rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;	Sprawdziany, odpowiedzi ustne (D), obserwacja studenta, opinie grupy studenckiej (F)	C1, C4, C5
D.U8.	L_17-I_D.U8.	rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych;		C2, C4, C5
D.U10.	L_17-I_D.U10.	stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);		C4, C5
D.U11.	L_17-I_D.U11.	dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;		C4, C5
D.U12.	L_17-I_D.U12.	rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;		C2, C5

D.U13.	L_17-I_D.U13.	nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (Invest in the beginning), Wykaż empatię (Demonstrate empathy), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (Elicit the patient's perspective), Zainwestuj w koniec (Invest in the end));		C4, C5
D.U14.	L_17-I_D.U14.	spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.		C4, C5

W zakresie kompetencji społecznych

Symbol efektu uczenia się	Symbol przedmiotowego efektu kształcenia	Opis zmodyfikowanego dla zajęć założonego efektu uczenia się (Po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz jest gotów do:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K.1.	L_17-I_K.1.	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	<u>Metody formujące, np.</u> - obserwacja pracy studenta - ocena aktywności w czasie zajęć	C1, C4, C5
K.6.	L_17-I_K.6.	propagowania zachowań prozdrowotnych	- zaliczenie poszczególnych czynności - ocena przygotowania do zajęć - dyskusja w czasie zajęć	C4, C5

4. Treści programowe:

Symbol treści programowych	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się
-----------------------------------	--------------------------	---

WYKŁADY			
T1	Podstawowe aspekty psychologii rozwoju człowieka w ciągu życia z uwzględnieniem kontekstu medycznego	D.W1., D.W2., D.W3., D.W4., D.W5., D.W6., D.W7., D.W8., D.W9., D.W10., D.W11., D.W12.	
T2	Podstawy psychologii zdrowia - współczesne podejście do zdrowia i choroby oraz podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie.		
T3	Podstawy komunikacji interpersonalnej ze szczególnym uwzględnieniem „relacji lekarz – pacjent”		
T4	Stres psychologiczny – przyczyny, mechanizmy i konsekwencje. Rola stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób.		
T5	Podstawowe psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej. Specyficzne problemy związane z chorobą, niepełnosprawnością, starzeniem się opieką nad pacjentem chorym terminalnie oraz umieraniem. Koncepcje i modele niepełnosprawności.		
T6	Rola psychospołecznych czynników ryzyka w etiopatogenezie chorób somatycznych.		
T7	Psychologiczne aspekty kształtowania motywacji do zachowań prozdrowotnych		
ĆWICZENIA			
T8	Podstawy wywiadu psychomedycznego i sporządzania diagnozy psychomedycznej.	D.U7., D.U8., D.U10., D.U11., D.U12., D.U13, D.U14., K.1., K.6.	
T9	Zasady komunikowania się w relacji lekarz-pacjent. Komunikowanie w sytuacjach trudnych		
T10	Elementy wywiadu motywującego w praktyce lekarza. Zasady motywowania pacjentów do zachowań prozdrowotnych.		
T11	Adaptacyjne i dezadaptacyjne mechanizmy radzenia sobie ze stresem. Style radzenia sobie ze stresem.		
T12	Adaptacja do choroby i niepełnosprawności jako sytuacji trudnej. Poznawcze ujęcie choroby przez pacjenta. Rola wsparcia społecznego w sytuacji choroby		
T13	Problematyka empatii w relacji pacjent - lekarz		
T14	Problematyka uzależnień od substancji psychoaktywnych.		

5. Warunki zaliczenia:

(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:

D – Diagnostyczny – odpowiedzi ustne (pozytywne oceny)

F – Formułujące – obserwacja wykonywanych zadań, interpretacja wyników zadaniowych, obecność na zajęciach (pozytywne oceny)

P – ocena podsumowująca: kolokwium pisemne

Metoda oceniania:

Kolokwium pisemne – zaliczenie końcowe składające się z części testowej zawierającej 12 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru oraz 2 pytań otwartych, obejmujące godziny zgodne z programem nauczania. Do zaliczenia końcowego dopuszcza się osoby, które uczestniczyły w zajęciach zgodnie z regulaminem uczelni i przedmiotu oraz mają oceny pozytywne z aktywności na zajęciach.

Kryteria oceny: zsumowane punkty z obu części zaliczenia

5 (bardzo dobry) - znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje (100 – 96%);

4,5 (dobry plus) - bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje (95 – 86%);

4 (dobry) - dobra wiedza, umiejętności, kompetencje (85 – 76%);

3,5 (dostateczny plus) - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, ale z istotnymi niedociągnięciami (75 – 66%);

3 (dostateczny) - zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje, z licznymi błędami (65 – 60%);

2 (niedostateczny) - niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje (59 – 0%).

6. Metody prowadzenia zajęć:

- Prezentacja multimedialna z filmami
- Wykład konwersatoryjny
- Ćwiczenia praktyczne - indywidualne
- Rozmowa dydaktyczna
- Dyskusja dydaktyczna
- Praca w grupie
- Opis i analiza przypadku

7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez słuchaczy a nie wykorzystywane przez wykładowcę)

Literatura obowiązkowa (wybrane rozdziały):	Literatura zalecana:
Heszen-Celińska I., Sęk H. <i>Psychologia zdrowia</i> . Warszawa: Wyd. Naukowe PWN, 2020.	Owczarek K., Fijałkowska I., (red.) <i>Psychologia Medycyna Zdrowie (tom I-III)</i> . SCHOLAR, Warszawa 2021.
Salmon P., <i>Psychologia w medycynie</i> . Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2002.	Mojs E., Teusz G., <i>Kompetencje psychologiczne w pracy lekarza</i> . Uniwersytet Medyczny, Poznań 2019.
Jakubowska-Winecka A., Włodarczyk D. <i>Psychologia w praktyce medycznej</i> . PZWL, Warszawa 2007.	Miller W.M., Rollnick S., <i>Dialog motywujący. Jak pomóc ludziom w zmianie</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2014.
Silverman J., Kurtz S., Draper J. <i>Umiejętności komunikowania się z pacjentem</i> . Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.	Bętkowska- Korpala B., Gierowski J.K. (red.) <i>Psychologia lekarska w leczeniu chorych somatycznie</i> . Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.
Mastalerz-Migas A., Jankowska A.K., Barański J. (red.) <i>Komunikowanie się lekarza i pacjent w medycynie rodzinnej</i> . Edra Urban, Wrocław 2021.	Jacennik, B. <i>Strategie dla zdrowia</i> . Vizja Press&IT, Warszawa 2008.
Sobczak K., Walkiewicz M., Lenkiewicz J., (red.) <i>Przekazywanie niekorzystnych informacji medycznych: wskazówki, propozycje, rozwiązania</i> , 2023, Wydawnictwo Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.	Nowina Konopka M., Feleszko W., Małecki Ł. <i>Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy</i> . Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.

Rollnick S., Miller R.M., Butler C.B. Wywiad motywujący w opiece zdrowotnej. Academica, Warszawa 2010.	Bręczewski, G. Niepełnosprawność i zachowania pomocowe w procesie rehabilitacji. Warszawa, Difin 2019.
	Goban-Klas, T. (red.) Komunikowanie w ochronie zdrowia – interpersonalne, organizacyjne i medialne. Warszawa: Wolters Kluwer, Warszawa 2014.

8. Kalkulacja ECTS – proponowana: (na podstawie poniższego przykładu)	
Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć (wg harmonogramu realizacji programu studiów) z wykładowcą	30
Praca własna studenta	30
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	2

Niniejszy dokument jest własnością PAM im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).